



VERANDERENDE ASIELINSTROOM 2014-2016

De Nederlandse reactie vergeleken met andere EU-lidstaten

In deze benchmark worden bevindingen uit het syntheserapport 'Changing Influx of Asylum Seekers 2014-2016'¹ beschreven in relatie tot de Nederlandse context. Hierbij ligt de focus op aspecten waarbij de Nederlandse maatregelen afwijken van andere landen.

Totaal aanpak

Alle lidstaten hebben te maken gehad met een verhoogde asielinstroom in de periode 2014-2016. De reactie op deze verhoogde instroom hangt af van het exacte moment van de piek, de omvang van de piek, het specifieke karakter van de asielinstroom (bijv. nationaliteiten), beleidsvoorkeuren en geografische ligging.

Naar aanleiding van de veranderende asielinstroom heeft Nederland gekozen voor een totaal aanpak. Op alle gebieden die zijn bestudeerd heeft Nederland maatregelen getroffen om de verhoogde asielinstroom het hoofd te bieden: grensbewaking en migratiecriminaliteit, opvang, registratie, asielprocedure, integratie, personeel en organisatie en samenwerking (nationaal en internationaal). Ook andere lidstaten namen maatregelen op alle gebieden die zijn bestudeerd.²

Asielprocedure

De meeste lidstaten hebben maatregelen genomen om de asielprocedure efficiënter en sneller te maken. Nederland is een van de vijf lidstaten die de asielprocedure hebben aangepast op basis van de lijst van veilige landen van herkomst.³ Naast Nederland heeft alleen Duitsland de asielprocedure voor burgers van landen

met een hoog inwilligingspercentage aangepast.

Opvang

De opvangcapaciteit vormde voor de helft van de lidstaten een kritisch aspect waarvoor maatregelen zijn getroffen, zowel voor wat betreft asielzoekers als vergunninghouders.⁴ De uitdaging ten aanzien van de druk op de opvang van asielzoekers voor Nederland komt grotendeels overeen met die van andere lidstaten. Voor de huisvesting ligt dit anders gezien het staande Nederlandse beleid dat vergunninghouders worden geplaatst in een sociale huurwoning in gemeenten. Hierdoor vormde de spreiding van nieuwkomers over het land, zoals bijvoorbeeld wel het geval was in Oostenrijk, geen nieuwe uitdaging.

Kinderen

Sommige lidstaten hebben net zoals Nederland specifiek maatregelen genomen ten aanzien van kinderen, waaronder alleenstaande minderjarige asielzoekers. Dit betreft bijvoorbeeld speciale hulp aan getraumatiseerde kinderen,⁵ specifieke opvangcentra⁶ en toegang tot onderwijs.⁷

Flexibiliteit

Nederland is een van de negen lidstaten die na de structurele daling van de asiel-

instroom werk heeft gemaakt van het afschalen van de ingezette maatregelen. Dit betreft het afschalen van de opvangcapaciteit,⁸ maar ook bijvoorbeeld het terugbrengen van personeel⁹ en het herprioriteren van genomen maatregelen.¹⁰ Deze negen lidstaten hebben hiermee ten opzichte van de overige lidstaten blijk gegeven van een zekere mate van flexibiliteit.

Integratie

Nederland behoort tot de twaalf lidstaten die integratiemaatregelen hebben geïntensiveerd direct verband houdende met de verhoogde asielinstroom. Waar Nederland in eerste instantie heeft ingezet op taalvaardigheden en onderwijs, daar hebben andere lidstaten¹¹ direct maatregelen getroffen voor de toegang tot de arbeidsmarkt. Deze lidstaten zijn hiermee sneller van start gegaan dan Nederland.

Evaluaties

Tien lidstaten hebben een nationale evaluatie uitgevoerd van de maatregelen die zij tussen 2014-2016 hebben genomen.¹² Nederland heeft geen nationale overkoepelende evaluatie gedaan naar de maatregelen, maar wel deelevaluaties uitgevoerd op het gebied van grensbewaking¹³, opvang¹⁴, asielprocedure¹⁵ en integratie¹⁶.

1 Synthesis Report: The changing influx of asylum seekers in 2014-2016: Member State responses (EN)
EMN Inform: The changing influx of asylum seekers in 2014-2016: Member State responses (EN)
EMN Flash: The changing influx of asylum seekers in 2014-2016: Member State responses (EN)

2 AT, BE, DE, FI, SE.

3 AT, BE, DE, HU, NL.

4 AT, BE, DE, FI, FR, HU, IE, IT, PL, LU, LV, NL, SE, NO.

5 BE

6 DE, FR, LU, NL.

7 BE, EL, LU, NL, SE.

8 AT, BE, DE, FI, HU, NL, SE, NO.

9 BE, FI, NL, SE.

10 AT, BE, DE, FI, HU, LU, NL, NO.

11 AT, BE, DE, LV, SE.

12 BE, CZ, EE, FI, ES, HU, LV, MT, SE, NO.

13 BE, FI, HL, NL, SE.

14 BE, FI, FR, NL, NO, SE.

15 BE, FI, NL.

16 DE, NL, NO.

De Benchmark NL – EU is een bijsluiter bij syntheserapporten waarin een vertaalslag is gemaakt van de resultaten naar de Nederlandse context. De bevindingen in de Benchmark NL - EU zijn opgesteld in overleg met nationale experts die hebben meegewerkt aan de Nederlandse bijdrage aan het syntheserapport.

